[redacted]

בית הספר למשפטים, המכללה האקדמית נתניה

מבחן במבוא למשפט עברי תשע"א מועד ב – ד"ר יובל סיני

<u>הערות כלליות:</u>

חומר סגור- אין להכניס כל חומר עזר.

זמן המבחן – שעתיים וחצי.

יש הגבלה של עמודים, וכל חריגה לא תיבדק.

<u>שאלה ראשונה (35%, שני עמודים):</u>

בפסיקת בג"צ הסיקו ממקורות בתורת משה כגון "לא יומתו אבות על בנים" שענישה קולקטיבית אינה ראויה לפי ערכיה היהודיים של המדינה.

א. האמנם קביעה זו משקפת נאמנה את העולה ממקורות התנ"ך? פרטו ונמקו.

ב. מה ניתן ללמוד ממכלול מקורות המשפט העברי (בדגש על מקורות שלאחר תקופת התלמוד ומאמרים מודרניים) לעניין חוקיות ענישה קולקטיבית?

<u>שאלה שניה (20%, עמוד):</u>

באבות דרבי נתן נאמר ביחס לדרכו של אהרן:

"אוהב שלום" כיצד?... שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה. הלך אהרן וישב אצל אחד מהם. אמר לו: בני, ראה חברך מהו עושה: מטרף את לבו וקורע את בגדיו. אומר: אוי לי, היאך אשא את עיני ואראה את חברי? בושתי הימנו, שאני הוא שסרחתי עליו. הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו. והולך אהרן ויושב אצל האחר, ואומר לו: בני, ראה חברך מהו עושה: מטרף את לבו וקורע את בגדיו. אומר: אוי לי, היאך אשא את עיני ואראה את חברי? בושתי הימנו, שאני הוא שסרחתי עליו. הוא יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבו. וכשנפגשו זה בזה, גפפו ונשקו זה לזה. לכך נאמר: "ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (במדבר כ, כט). מפני מה בכו ישראל את אהרן שלושים יום, אנשים ונשים? מפני שדן אהרן דין אמת לאמתו, מימיו לא אמר לאיש: "סרחתי", ולא אמר לאשה: "סרחתי". לכך נאמר: "ויבכו את אהרן שלושים יום" (שם)".

עמוד על שבעה מהאלמנטים ה"גישוריים" בהם משתמש אהרן, כפי שעולה מהקטע האמור.

<u>שאלה שלישית (45% שנים וחצי עמודים):</u>

שני בעלי מגרשים שכנים, שמשון ויובב, שבנה אחד מהם, שמשון, גדר אבן ביניהם על חשבונו ובשטחו, ועתה הוא תובע משכנו יובב שישתתף עמו בהוצאות הגדר. השכן יובב מסרב להשתתף בהוצאות לבניית הגדר, בין השאר בטענה ששמשון בנה את הגדר בשטחו הפרטי. עוד טוען יובב כי שכנו שמשון לא פנה אליו לפני בניית הגדר כדי לקבל את הסכמתו לבניית הגדר ולאישור הוצאותיה, ובנה אותה על דעת עצמו. התובע שמשון, לעומתו, טוען שיובב נהנה מן הגדר שנבנתה, והוא אף בנה בחלקו גדר עץ פשוטה כתוספת לגדר האבן שנבנתה בידי שמשון.

א. אתם יושבים כשופטים בסכסוך בין שני בעלי המגרשים ואתם נדרשים לכתוב פסק דין מנומק ובו תכריעו לאור עקרונות המשפט העברי בשאלה האם יש לחייב את יובב להשתתף – ואם כן באיזה שיעור - בהוצאות בניית הגדר! (25%)

ב. לאחר שניתן פסק הדין של ביהמ"ש בנוגע לתביעת שמשון (ולענייננו אין זה משנה מה תוצאת פסק הדין) הציב יובב סולם בשטחו של שמשון שבאמצעותו הוא טיפס וקטף פירות מעצים של יובב שניתן לקטוף את פירותיהם בנוחות רק משטחו של שמשון. שמשון דרש מיובב להסיר את הסולם המצוי בשטחו. ואולם יובב ענה כי אין לשמשון זכות להסיר את הסולם, הואיל והצבת הסולם אינה גורמת לשמשון כל נזק, שהרי בין כה וכה שמשון אינו משתמש בשטח זה. אתם מתבקשים לכתוב פסק דין מפורט ומנומק בסכסוך זה הנוגע לסולם בהסתמך על מקורות המשפט העברי. האם תפסקו לטובת שמשון או לטובת יובב! (20%)

בהצלחה!